Tizenkilenczedik évfolyam. 185. szám. Kolozsvárt, szerda, augusztus 17. 1898.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az „ELLENZÉK" előfizetési dija:
Egész évre 16 frt v. 32 korona. | Negyedévre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklam sora 1 forint.
Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.
Hivatalos közlemények sora: 5 forint.
Nyilttéri szikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

Ki a győztes?

A kormánypárt lapjainak az a néze, hogy az ischli konferencziákon a magyar szempont érvényesült és a Bánffy Dezső álláspontja került ki diadalmasan a rettenetes ütközetből.

Az osztrák ujságok ennek tökéletesen az ellenkezőjét hirdetik.

A magyar sajtó mindazon organumai, a melyek nem élveznek kormányi jótéteményt, szintén abban a véleményben vannak, hogy Ischl-ben bizony sem a magyar szempont nem érvényesült, sem pedig a Bánffy álláspontja nem aratott diadalt.

Nem szivesen registráljuk a Bánffy Dezső ischli utjának az eredményeit. Hisz a végén nekünk magyaroknak pártkülönbség nélkül az volna az érdekünk, hogy Ausztriával szemben fennálló közjogi, vagy gazdasági viszonylatokban, a hol csak lehet és a mennyiben csak lehetséges, mindig a magyar szempont érvényesüljön és a magyarok érdek nyerjen kielégitést még addig lehetőleg a nélkül, hogy bármiféle közjogi tágitási elméletet kellene bele zavarnunk az ujabb egyezési kisérletezésekbe.

De a mikor azt látjuk, hogy Bécsben, vagy Ischl-ben immár ilyen gyanus eredetü közjogi tágitások nélkül megtörténni egyáltalán nem tudunk, akkor a kormánypárti ujságok győzelmi hirei vajmi kevéssé tudnak minket megnyugtatni a felől, hogy Bánffy Dezső báró a királynál a magyar érdek javára eszközölt ki bárminő eredményt, vagy csak, hogy meggyőzte sikerült az uralkodót arról, hogy Ausztriával fennforgó viszonyunkban nagyjában nekünk van igazunk, a miből kifolyólag ebben a most folyó harczban nekünk kell nyerteseknek lenni!

Már mi az igazat megvallva semmi nyomát nem látunk, mint azt, hogy Ischl-ben a kormányférfiak és az uralkodó hosszasan tárgyaltak nagy és jelentőségteljes közjogi, alkotmányi és gazdasági kérdések felett, s a korona nem volt abban a helyzetben, hogy már egyik, akár másik fél álláspontja mellett dönthessen.

Ha ez a döntés bekövetkezik vala, akkor lehetne szó arról, hogy Bánffy-é a győztes, avagy Thun gróf?

De ma hogy áll a kérdés?

Hát egyszerüen ugy, hogy a korona sem Bánffy, sem Thun nem tudták meggyőzni az álláspontjuk helyességéről, s általában arról, hogy a tárgyi igazság melyikük részén van.

A korona egyszerüen arra utasitotta a két kormányelnököt, hogy még egyszer kisértsék meg egymás között a megegyezést, s ha akkor sem sikerül, ez esetben ő fog dönteni.

Ez a tényállás csak azt bizonyitja, hogy ez idő szerint még sem Bánffy, sem Thun gróf nem tekinthetik magukat sem győzteseknek, sem legyőzötteknek. Nincs tehát igazuk sem az osztrák lapoknak, a kik a Thun győzelmét hirdetik, sem a magyar kormánypárti lapoknak, a melyek meg egész határozottsággal Bánffy részére foglalják le a diadalt.

Azt olvassuk legujabban, hogy a két kormányelnök és a szakminiszterek e hó 24 én Budapesten fognak ismét tárgyalni.

Ez magyarul azt jelenti, hogy eddig még csak háboruskodtak, most nehány napi fegyverszünet állott be, s pár nap mulva folytatják az ütközetet.

Már, hogy akkor döntőcsatát vivnak-e, vagy ismét csak — portyázni fognak — ugyan ki tudná azt megmondani?

Hát akkor mért beszélnek akár osztrák, akár magyar részről Bánffy diadala, avagy Thun vereségéről, a mikor még csak most készülnek javában a döntő ütközetre?

Hagyjuk ezeket az amugy is értéktelen találgatásokat és győzelmi vagy vereségi hireket. Ma sem egyik, sem másikról komolyan beszélni nem lehet.

Majd, ha a két bajvivó a döntő csatát megvivja és a király eldönti a peres dolgot, akkor aztán megtudjuk egész bizonyossággal, hogy melyik a vesztes és ki részén a diadal. Olyan nagy a kérdés, hogy ezt a nehány napot még ráadhatjuk abból a czélból, hogy valahára megtudjuk a végleges eredményt.

Politikai hirek.

Szeged és az önálló vámterület. Mint lapunknak Szegedről irják, Polczner Jenő, Szeged második kerületének függetlenségi képviselője, hétfőn délben tartotta beszámolóját az alsó-tanyai lengyel kápolnánál. Bejelentette, hogy a függetlenségi párt az őszi ülésszak alatt ujabb mozgalmat indit meg országszerte az önálló vámterület érdekében.

Egy uj szövetség. Ralli a görög nagykövet legutóbbi konstantinápolyi látogatása alkalmával hosszasabban tanácskozott a szultánnal a **görög-török** szövetség megkötéséről. A görög nagykövet bucsuzása alkalmával egy óra hosszánál tovább konferált a szultánnal, melynek eredményeképpen terjedelmes utasitás ment a külügyminiszteriumhoz. A szultán Rallival szemben az 1866 utáni osztrák-porosz szövetségre utalt és sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy a görög király már ez évben is többször hajózott el Konstantinápoly előtt, de egy izben sem szállt partra. Általában ugylátszik a szövetség létrejön s hogy Görögország félretette eddigi gyülöletét.

A béke. A spanyol-amerikai háborunak immár vége van. Ez idő szerint még ugy az amerikai, mint a spanyol csapatok még állig fel vannak ugyan fegyverkezve, de azért valószinü, hogy összeütközésre köztük többé nem fog a sor kerülni. Az Egyesült-Államoknak nincs érdekében, hogy az ellenségeskedést folytassák, hisz' most már egy csepp vér nélkül megkapják azt, a mit akartak, — Spanyolországnak pedig teljesen demoralzált hadserege nem alkalmas arra, hogy a háboruságot ujból megkezdje. A kubai csapatokat lassankint hazaszállitják Spanyolországba s néhány hét mulva megkezdődnek Párisban a béketárgyalások.

A politikai helyzet.

Magyar miniszterek Bécsben.

Bécs, aug. 16.

A miniszterelnök ma reggel megérkezett és Dániel Ernővel találkozott, a kivel a nap legnagyobb részét együtt töltötte. Más politikussal nem érintkezett.

Holnap nem lesz minisztertanács, mert a beérkezett jelentések szerint a miniszterek egy része holnap még nem lehetne Budapesten.

Mi történt?

Bécs, aug. 16.

Az ischli konferenczia eredményét illetőleg a legilletékesebb forrásból arról értesülünk, hogy az a bécsi sajtó, a mely ma reggel azt ujságolta olvasóinak, hogy a magyar álláspont győzött, tulságosan optimisztikus. A tegnapi nappal igen sok változott meg. Bánffy eredeti javaslata teljesen módosult. Ma már sem kereskedelmi szerződésről, sem külön vámterületről, sem az önálló berendezkedés elvi álláspontjáról nincs szó, hanem valamelyes, ma még meg nem határozható **modus procedendiről, melyet csakis a király, Thun gróf és Bánffy báró ismer.**

A magyar törvényes álláspont **teljesen elveszett.** (?) Ez bizonyos és kétségbevonhatatlan.

Mit müvel Goluchowsky?

A legtévesebb nézet az, hogy Goluchowszki gróf Bánffy báró álláspontját védelmezte. A mi a külügyminiszter magatartását illeti, az nem egyéb, mint jóakaró semlegesség. Bánffy Ischlben már csak azért sem tudott semmit sem elérni. A bécsi reakczió oly hatalmasnak bizonyult, hogy avval szemben minden alkotmányos törekvésnek hajótörést kellett szenvednie.

Bánffy avval ment Ischlbe, hogy 24 óra alatt mindent elintéz. És ott maradt 3 napig. Sokat fáradott, izzadt e 3 nap alatt, de az általa elért eredmény egyenlő a semmivel. A legnagyobb baj a magyar álláspontra nézve az, hogy Bánffy nem a szükebb udvar embere. Neki nincs ott egyetlen barátja, nincs is tájékozódva az udvar hangulatáról. Ő csak a királylyal kiván tárgyalni és csak a királylyal akar szemben állani.

Hiába vonja kétségbe a kamarilla létezését, mert ez igenis van és müködik. Apró törszurásokkal segit végképp elejteni azokat, a kiket felülről már is elejtettek.

Kállay szerepe.

Nem utolsó érdekessége a mostani helyzetnek az, hogy a király Kállay Bénitől, a kit magyar embernek tart, tudakolja, hogy mennyiben jogosult a magyar álláspont. Kállay, ki már rég ideje a parlamenti életen kivül áll, ellenkező nézeten van, mint Bánffy és mert az ő felfogása — Bánffyén kivül — egyezik a legtöbb miniszter felfogásával, igen természetes, hogy Kállay informácziói a legdöntőbb befolyásával voltak az uralkodóra.

Tudjuk, hogy Kállay nem ambicziónálja most a kormányhatalmat, bár ismételten kifejezte, hogy belefáradt Bosznia vezetésébe, — de tudja, hogy mennyiben most a magyar kabinet élére állitanák, fiaskót vallana. Szükségesnek tartotta különben annak hangsulyozását is, hogy a monarchia egységnek szempontjából a gazdasági különválás elfogadhatatlan.

Kállay ultraradikálisaknak nevezte a magyar törekvéseket és ezzel Bánffynak különben is meggyöngült áliáspontjával is szembeszállt.

A végeredmény.

Bánffy igen deprimálva utazott el Ischlből. Az, hogy a döntés ujra elhalasztatott, **mindennek mondható, csak a magyar álláspont győzelmének nem.** A halasztás a király emberi érzésére vezethető vissza, mert az egyik fél részére kellemetlenül kellvén döntenie, ezt még egy kis időre elodázta.

A keserüség és a csalódás sohasem jöhet elég későn. Abból azonban, hogy a két miniszterelnököt utasitotta az utolsó szerencsepróbára, **az következik, hogy a csalódott fél mindenesetre Bánffy lesz.**

A döntés kétségkivül **már is megvan, bár még nincs kihirdetve.** Az az idő, a mely még addig eltelik, legfeljebb az elitéltnek siralomházi ideje.

Kiegyezés és önállóság.

Bécs, aug. 15.

A külügyminisztériumhoz közelálló körökből irják a következőket: Az ischli értekezlet végre eredményre vezetett s a magyar kormány győzelmével (?) végződött. Ő felsége elfogadta báró Bánffy álláspontját, mig gróf Thun a provizóriumról való terveivel megbukott. Ezt a tényt azonban egyelőre nem teszik közzé, mert attól tartanak, hogy Ausztriában nagy rázkodást okozna s mert ezzel a Thun kormányt lemondásra kényszeritenék.

Hivatalosan most csak azt fogják nyilvánosságra hozni, hogy a tárgyalást megszakitották és később folytatják. Ezeken a későbbi tárgyalásokon a magyar kormány az önálló rendelkezés szerint fog eljárni s Ausztriával kereskedelmi szerződést köt, amelynek tartalma azonban meg fog egyezni a kiegyezési javaslatok tartalmával.

Két álláspont.

A magyar.

Gróf Thun hihetetlen hibát követett el, a mikor a Reichsrath ülésszakának berekesztésével abba a kinos helyzetbe hozta Magyarországot, hogy sem a kvótát nem lehetett megállapitani, sem a kiegyezési javaslatok tárgyalásához nem lehet hozzáfogni. Ha a berekesztés meg nem történik, akkor az ujonnan megválasztott kvótabizottságok szeptemberben folytathatták volna tárgyalásukat és a magyar képviselőház bizottságai a kiegyezési javaslatok tárgyalását is megkezdhették volna. Ez most természetesen lehetetlen. Ujabb provizóriumba Magyarország bele nem egyezhetik, mert a provizóriumról való törvény harmadik szakasza azt követeli, hogy abban az esetben, ha a kiegyezési javaslatok ez év végéig törvénnyé nem válnak, Magyarország az önálló gazdasági rendezkedésre tesz intézkedéseket. A kiegyezési és a provizóriumról való törvény rendelkezéseit szem előtt tartva, a vám- és kereskedelmi szerződést csak parlamentárisan kormányzott Ausztriával szabad Magyarországnak megkötnie. Ha a kormány ez ellen cselekednék, nemcsak az ellenzék támadná meg, hanem saját pártja is cserben hagyná.

AZ „ELLENZEK" TÁRCZÁJA.

1898 augusztus 17.

Az én lakásom.

Irta: **Géczy István.**

Jó Szathmáry Károlynak jutott az a szinlatlan dicsőség, hogy engem felfedezett a világot jelentő deszkák számára és szerződtetett a budai szinkörben játszó társulatához. Kezdetben elsőrendü statiszta szerepköröm volt, meg nem határozott fizetéssel. Ez ugy szólt, hogy a fizetés naponkint történt és pedig a jövedelemhez mérve váltakozó összegben 10 és 20 krajczár közt. De annyit a legnagyobb jövedelmetlenségben is kaptam, mivel a Lánczhid és Alagutpénzt kifizettem.

Azonban szük volt nekem Macedonia, megfogtam a székeket a szinpadra vinni, — az ősi vitéz, katonaságnak kimagasló, de néma szimbólumát személyesiteni, vágyott szomjuhozó szivem sikerekre, — örök, hervadhatatlan babérokra. Ezt pedig csak a vidéken szereztem meg, a hol nincsenek hatvanan egy szerepre, de vannak hatan és igy egy-egy szerepre néha napján 10 szerep is jut, a mit el kell játszani.

Ez kell nekem! 10 szerep egy nap, minszer megujuló dicsőség egy nap! — Erre vágyakoztam, ezért sóhajtottam és sóhajaim felszálltak az égbe. Mert nemsokára meghallgattak ott fent . . .

A „Két árva" czimü rémdráma előadásán egy néma szolgat játszottam, valami akasztófa-virágot, a ki a szegény Henriettet elrabolja Laffleu utasitására.

Debut-m fényesen sikerült, a közönség a drámai jelenést agyonkaczagta és én fel voltam fedezve. Hogy valóban fölfedeztek, arról előadás után győződtem meg, a mikor sovány, alacsony, jóképü asszonyka jött hozzám és bemutatta magát, hogy ő Rónaberki Teofil vidéki szinigazgató felesége, a direktorné. Fogakért van fönn Pesten és az én játékom annyira megnyerte a tetszését, hogy hajlandó engem rögtön magával vinni Kis-Jenőre, a hol diszes társasága jelenleg müködik és teljesiti a hazafiaz missziót. Ujjongva fogadtam, de azért szivemben némi aggodalommal kérdeztem, hogy mi lesz a fizetés. Féltem, hogy ha a 60 tagból álló társulat igazgatója napi 10-től 20 krajczárig terjedő összegben utalványozza ki havi járandómat, itt le fog apadni az összeg napi 5 krajczárra.

És bár finánczminiszternek nem születtem, söt határozottan ellenséges lábon állok mind e mai napig a kétszer kettővel, annyira még is kiterjedt a számtani tudományom, hogy napi 5 krajczárból nem igen lehet tisztességesen megélni. Azonban ki irhatja le kellemes meglepetésemet, mikor a direktorné arczán az igazmondás nemes jellegével minden pózolás és nagyzolás nélkül kijelentette, hogy rendes havi gázsira szerződtet, mely lészen egy hónapra 15 forint. Söt ha megnyerem a közönség tetszését, a miben ő különben nem kételkedik, pár hónap mulva 20 forintra emelik fizetésemet. E horribilis összeg emlitésére gyomrom dagadni kezdett, egy szempillantás alatt megérezte, hogy ő urnak született és mindennapi vacsorára tarthat igényt. Nem birtam a zsarnok követelésének ellent állni és megindultan kértem a direktornétól némi kis előleget. Tárczájába nyult és nemes egyszerüséggel nyomott a markomba 1 forintot azzal a kijelentéssel, hogy holnap reggel 7 órakor legyek a vasutnál, mert indulunk. Aztán bucsut intve, kétfelé váltunk. Ő azzal a meggyőződéssel, hogy már megtette kötelességét, mert tagot szerződtetett, én pedig azzal, hogy a jó vidék reszketni fog évekig drámai alakitásaim hatása alatt.

Másnap pontosan megjelentem az indulásnál. Miután utirajzot nem akarok irni, csak annyit jegyzek meg, hogy az egész napi utazás boldog tervezgetéssel telt el. A direktornénak még arra is kiterjedt a gondja, hogy számomra szép és kényelmes lakásról gondoskodott, olyképpen, hogy egyik elsőrangu taggal, Miskolczi Laczival fogok együtt lakni. Ez jól esett a szivemnek, vágyaim netovábbja volt a szép és jó lakás és az az áldott jó lélek ama vágyamat is teljesitette, mielőtt még ismert volna.

Elképzeltem magam egy szép kis szobácskába, mely nyáron hüvös, télen meleg. Hogy fogom én ott a csendben kidolgozni szerepeimet. És mily édesen fogok én abban aludni — a diadalok után, és álmodni . . . álmodni!

Ez a gondolat riugatott el a zötyögős szekéruton Aradtól Kis Jenőig. Végre 7 órakor, napszállta után, begördült szekerünk a kisjenői fogadó udvarára, a hol megtörve bár — de csak az ut fáradalmaitól — de fogyva nem, ugrottam le a kocsiról. Épp jókor érkeztünk, az előadást már kezdeni kellett volna, de hiányzott egy személy, még pedig elsőrendü szerepre. Az igazgató haját tépve nézett végig a poros országuton, mikor tünik fel a Noé bárkája, a direktornéval és velem.

A bemutatáson hamarosan átesve, első szava ez volt hozzám Teofilnak:

— Fiatal barátom, ma megy nálunk a Nyomorultak Hugó Viktortól, ismeri a Nyomorultakat?

— Nem! feleltem hősies elszántsággal.

— Hát Javer szerepét a rendőrtisztét? Kitünő intrikus szerep!

— Azt sem — feleltem még elszántabban.

Akkor ma este el fogja játszani. Van jó sugónk, akire rátámaszkodhatik; instrukczióképpen annyit mondhatok, hogy Javér egy rendőrtiszt, aki elfogja a nyomorultat... remélem megértette!

Azzal beczipelt a kulisszák közé, — ott volt az öltöző — rám adott egy városi hajdu köpönyeget. És ezzel kész volt Javér, a rettegett franczia rendőrtiszt, a ki elfogja a nyomorult Valjean Jánost. Mialatt egy darab kugel-lakkal festettem pirosra arczomat, hallottam, hogy a direktor szemrehányásokat tett a feleségének, akit felküldött Pestre, hogy hozzon magával egy komikust és egy drámai szinészt és ő olyant hozott, aki még a Nyomorultakat se ismeri. No, de a direktorné megfelelt rá, jól letromfolta az öreget.

Szamár vagy Teofil, az is maradsz. Én láttam ezt a fiatal tehetséget a Két árvában játszani. Mikor kijött a szinpadra, borzas hajával, villogó fekete szemeivel, rögtön megláttam benne a kitünő drámai szinészt. Mikor pedid Henriettet felkapta a levegőbe és kiszaladt vele, az egész közönség elkezdett kaczagni. Igen, Teofil még engem, vén komédiásnét is megnevettetett, — akkor felfedeztem, hogy jó komikus. Igy tehát egy személybe összpontositva hoztam komikus és drámai szinészt. Ezért csak hálával és a tetemes gázsimegtakaritás miatt egy uj nyári ruhával tartozol.

Teofil megadta magát, belátta, hogy az asszonynak, mint mindig, ugy most is igaz van, ezenkivül meg volt ijedve az öreg, hogy ha tovább folytatja a vitát, a nyári ruha iránt támasztott igény fel fog szaporodni kalap-, napernyő- és egyéb pénzbe kerülő nyári czikkekre.

E közben megismerkedtem az én lakótársammal Miskolczi Laczival. Igen jóviális ficzkó volt — egyszerre tenek szólitott és nagyot kaczagott, mikor kijelentettem előtte, hogy a direktorné gondoskodása folytán abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az ő lakótársa lehetek. Ami az első debut-t illeti, az várakozásomon felül sikerült. A közönség tapssal és kaczagással fogadta a rettenetes Javért és ez a kaczagás megujult — minden jelenésemnél. Hogy mit kellett volna Javérnak beszélni, azt ugyan nem tudom és hogy a sugó után mit mondtam el, azt se tudom. De azt igen, hogy ahol a sugót nem hallottam, ott hamarosan czitálni kezdtem a Sárga csikó pusztabirójából, amit könyv nél-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Magyarországon talán a legkényelmesebben esnék, ha Ausztriában a kiegyezést a 14-ik szakaszszal léptetnék életbe. Csakhogy ez oly alkotmányszegés volna, melynek támogatására Magyarországon nem akadna többség. A helyzet az osztrák kormányra nagyon sulyos, de a magyar kormánynak is igen kellemetlen, hogy gróf Thun a Reichsrath ülésszakának berekesztésével a parlamenti tárgyalások folytatását lehetetlenné tette. Ha ez meg nem történt volna, akkor az év végéig bizonyára kibuvót lehetett volna találni.

Báró Bánffy nem soviniszta és a „ha törik, ha szakad"-politikának sem hive, de amiért saját lelkiismerete előtt nem vállalhat felelősséget, azért a parlament előtt sem száll sikra. Ha pedig báró Bánffy elhagyná helyét, alig akadna politikus, a ki az utána maradt rést betölteni hajlandó volna, hacsak Kállay nem. De ha ő jelenne meg a politikai arénában, a kabinetválság alkotmányválsággá fajulna.

Az osztrák.

Osztrák részről az utolsó három nap eseményeit igy kommentálják: A magyar kormány követeléseivel szemben az osztrák kormány kizárólag a védekezésre szoritkozott. A magyarok szilárdan ragaszkodnak ahhoz a kivánsághoz, hogy a Reichsrathot össze kell hivni. Azt tartják ugyanis, hogy a kvótabizottságot meg kell választani és a kiegyezési javaslatokat ujra be kell nyujtani.

Az osztrák kormány mindezt nem tartja föltétlenül szükségesnek. A magyarok a kiegyezési törvény ama rendelkezésére hivatkoznak, mely szerint a király csak akkor dönthet a kvóta dolgában, ha a két kormány a parlamenteknek már bejelentette, hogy a kvótabizottságok tárgyalásai nem vezettek eredményre.

Az osztrákok felfogása szerint ezt a törvényt könnyüszerrel csak ugy lehet interpretálni, hogy a kvóta-bizottságok tárgyalását az osztrák Reichsrath ülésszakának berekesztése lehetetlenné tette, igy tehát az uralkodó döntésének mi sem áll az utjában.

A kiegyezési javaslatok benyujtása szintén nem szükséges. Hiszen csak a provizórium meghosszabbitásáról van szó, ezt pedig Ausztriában parlament nélkül, a 14-ik paragrafussal is életbe lehet léptetni. Külömben is ki kezeskedhetnék arról hogy az uj Reichsrath a kvóta-bizottság megválasztásához hozzájuthatna.

A mostani körülmények közt a nyelvrendeletek visszavonását is kizártnak kell tekinteni. Ezzel az intézkedéssel a parlament tevékenységét nem lehet elérni, mert a nyelvrendeletek visszavonása esetén a német obstrukczió helyébe a cseh obstrukczió lépne. Igy tehát a legjobb, ha a Reichsrathot össze sem hivják és a kiegyezés megkötését más módon kisérlik meg, esetleg a mostani elütő alapon összehivandó Reichsrathtal. Hogy ez a jövendőbeli Reichsrath engedékeny eszköz lesz-e a kormány kezében, most még bajosan lehet megjósolni.

Ezt a törvényt a körülmények változásával hatályon kivül lehetne helyeztetni. Ez külömben csak a jövőben fog eldölni. Ha a magyarok szivükön hordják a monarkia nagyhatalmi állását, akkor rajta lesznek, hogy a kiegyezést fenyegető akadályokat elháritsák és őrizkedni fognak attól, nehogy a törvény ortodox magyarázatával a két állam kötelékét helyrehozhatlan módon meggyöngitsék.

Az öngyilkos főkönyvvezető.

Szeged, aug. 15.

Az aradi román pénzintézet, a Transilvánia egyik főtisztviselője hajmeresztő módon akart véget vetni az életének. Lupsiai Kelemen, a banknak főkönyvelője, hogy a halált el ne kerülje, az öngyilkosság két neméhez is folyamodott: előbb a nyakát metszette el, azután másodemeleti lakásának ablakából az utcza kövezetére vetette magát.

Megrenditő látvány volt, amint ott feküdt a járda mellett, vérbeborult, hörgő mellel. Óriási seb tátongott a nyakán, melyből csak ugy patakzott a vér. Az esés következtében pedig csonttörést szenvedett.

A szoba padlózatán, honnét az öngyilkos bankhivatalnok leugrott, egy nagy, teljesen uj konyhakés feküdt véresen, s az egész szoba tele volt vérfoltokkal. Bizonyos tehát, hogy Lupsiai elébb elvágta a nyakát s csak aztán ugrott ki az ablakból.

Levelet hagyott hátra, melyben családjától bucsuzván, nyilatkozik arról is, hogy az ügynökség pénztárát lelkiösmeretesen kezelte. Pénz nem hiányzik semmi sem.

Lupsiai betegsége miatt utálta meg enyyire az életét. Most a korházi ágyon fekszik elmetszett torokkal, összetört karral, élettelenül.

Fürdői levél.

Borszék, aug. 15.

Ha az „Ellenzék" rovatai, a kiegyezési vajudások és a naponként felmerülő sensatiós események által — nem lennének anyyira igénybe véve, a szerkesztőség jogos szemrehányással illethetne a miatt, hogy hanyagul teljesitem kötelességemet, tehát nem is a tárgy hiány oka annak, hogy gyakrabban nem keresem fel borszéki levelekkel a lapot, hiszen itt — annyi mulatság van, hogy az azokróli referálás — már önmagába véve is — a lap igen jelentékeny rovatát elfoglalná.

Most azonban összehuzva igyekezem a jelentékenyebb mulatságokról jelentésemet megtenni.

A szokásos Anna-bál az idén is megtartatott — a négyeseken mintegy 40 pár táncolt — a névsort nem közlöm, mert teljes névsort képtelen lennék adni, a hiányos pedig félreértésekre adhatna alkalmat, az összegyült társaság oly virágos jó kedvvel mulatott, hogy a kisasszonyok a fürdőbiztos megvesztegetésére is kisérletet tettek, azért, hogy a záróra meghosszabbitása engedélyeztessék, azonban az öreg ur nem engedte magát a szép szemek által megvesztegettetni. (Tempi passati!)

Folyó hó 10-én, a már beküldött programm szerint a hangverseny megtartatott, fájdalommal constatáltuk azonban, hogy a programm egyik legérdekesebb száma t. i. Szabolcska Mihály felolvasása, — a költő akadályoztatása miatt elmaradott.

Az estély fénypontja kétségtelenül a Teleszky Ilonka kisasszony zongora és Tűzes Karácsonné urnő ének száma volt. Bámulatos az a routin és teljes technika, valamint a meleg érzés, a mely Teleszki Ilonka kisasszony játékát jellemzi és a hallgatóságot valóságos lelkesültségbe hozta, a mint értesültem a kisasszony eddig Sipos zongora tanár tanitványa volt, azonban az uj tanévben a budapesti zeneakadémiában fogja folytatni tanulmányát, kétségtelen, hogy egy művészi talentum minden kellékével bir.

Tüzes Karácsonné urnő — igen bájosan énekelte az „Ave Mariát" s egy olasz keringőt, a melyben különösen oskolázott hangját igen szépen érvényesitette.

Kedves volt a havasi fiuknak, zongora és hegedű játéka is, a kik fiatal koruk daczára is már igazi művélvezetet képesek nyujtani.

A napokban azaz augusztus 12-én Siebert Korinna k. a. hangverseny énekesnő, Unger Mór hegedű tanár, Müttermüller József gordonka tanár és Szilágyi Gyula zongora tanár rendeztek hangversenyt, 15-én pedig a vigalmi bizottság a főkutnál rendezett sétahangversenyt, világposta, confetti és este társas vacsorával, ezenkivül tervbe van véve még egy majális is.

Láthatja tehát szerkesztő ur, hogy Borszék mulatságokban nem szükölködik és igen rosszul teszik azok, kik drága pénzen külföldi fürdőket keresnek fel, vagy pedig pénzükért horvát testvéreink gorombaságainak teszik ki magukat, mig Borszéken, a többi hazai fürdőinkkel is szemben aránytalan olcsó árban a betegek gyógyulást, az egészségesek pedig annyi szórakozást nyerhetnek, a menyyit más fürdőkön hiába keresnének.

R. L.

Brassai Sámuel siremléke.

A Brassai siremlék-bizottság mai napon következő felhivást tette közzé:

Gyüjtőiv Brassai Sámuel siremlékére.

Ki páratlanul hosszu életét egészen nemzete közmüvelődésének szentelé, ki a magyar irodalomnak 67 évig volt állandóan szorgalmas mivelője és a ki 78 évig szünetlenül tanitott az elemi iskolától föl a tudomány-egyetemig és mindenütt, valahol hallgató fülre és figyelő szemre talált: Brassai Sámuel, a magyar tudományos világ nesztora már sirjában pihen a kolozsvári temetőben. Az a sir mindnyájunké, az egész magyar nemzeté ugy, a mint Brassai Sámuel egész lelkével és annak gondolatával azé volt.

Ennek a köztudatnak és a vele együtt megnyilatkozó hálás érzületnek emléket akarunk állitani a magyar nemzet fiai és leányai kegyeletéből.

Teljes bizalommal fordulunk azért igen tisztelt czimedhez azzal a szives kéréssel:

Méltóztassék jelen iven gyüjteni a Brassai Sámuel siremlékére. A legkisebb adományt is hálás köszönettel fogadjuk.

Reméljük, sőt meg vagyunk győződve, hogy a magyar társadalom, a mely nagyjait mindig megtudta becsülni, Brassaijához is hü lesz.

A pénzküldeményeket szivesked-jék Merza Lajos pénztárnokhoz Kolozsvárra küldeni. Minden adományt hirlapilag és az emlék leleplezésekor kiadandó emlékkönyvben fogjuk nyugtázni.

Hazafias üdvözlettel.

Kolozsvárt, 1898. junius hó.

Bizottsági elnökök:

Gr. Eszterházy Kálmán, az Erd. Muz.-Egyl. e.

Ferencz József, unit. püspök. **Dr. Gyulai Pál,** a MTA. ig. tagja.

Dr. Farkas Lajos, egyet. prorector.

Alelnökök:

Dr. Groisz Gusztáv, orsz. képv.

Fekete Gábor, kir. táblai elnök. **Szvacsina Géza,** Kolozsv. v. polgmest.

Dr. Hegedüs Sándor, orsz. képv.

Titkár: **Boros György,** theol. akad. t. Pénztáros: **Merza Lajos,** EMKE. főpénz. Jegyző: **Vass Domokos** polg. fiu-isk. t.

Az ivás történetéből.

A szerelem mellett semmit sem magasztaltak annyira mint az ivást. A költők megénekelték, és a régiek Bachus tiszteletére gyakorta rendeztek ünnepeket.

Mióta Nóé apánk az első kortyot itta saját termésü borából, azóta a keleti népeket kivéve, alig akad nép, amelynek áldozó szertartásából a bor hiányozna. A kedvderitő nedü minden ünnepélyes szertartáson szerepel. Keresztelőnél, névnapon, esküvőn, de még a halotti toron is felhangzik az ének:

Ej! haj! igyunk rája
Ugy is elnyel a sir szája . .

A görögök és romaiak az ivás tekintében is hallatlan dolgokat müveltek lakomáikon. Borsikat Chios, Lesbos és Rhodusból nyerték és olyan mértéktelenül üritgették a kancsókat, hogy a józan spártaiak erkölcseit is megmételyezték. Itt azonban annyit szükségesnek vélt tenni a tanács ovóintézkedésül, — hogy egy sárga földig leitatott rabszolgát hajszoltak végig az utczákon, hogy a lakosságot a részeség utálatosságával elriasszák az ivástól.

A rómaiak tivornyaikon magister bibendit választottak. Az ünnepelt nevének minden betüjére külön serleget üritettek, azután ittak a kilencz muzsáért, a három grácziáért és végül jöttek a vadpohárköszöntők, — éppen mint nálunk. A serleget körömpróbáig ki kellett inni és az maradt győztes, aki a többit az asztal alá itta.

Az első serleg bárányyá változtatta őket, a második oroszlánná, a harmadik disznóvá. Nálunk még több fokozat is van.

Általában azt tartják, hogy az első pohár oltja a szomjat, a másik egészségre válik, a harmadik igaz gyönyörüséget okoz, a negyedik jókedvet, az ötödik szerelmessé tesz, a hatodik álmossá, a hetedik elálmosit a nyolczadiknál ingerkedünk a kilenczedik felharagit, a tizedik felbőszit, a tizenegyediknél a törvénynyel gyülik meg a bajunk és a tizenkettedik állattá aljasit. Hogy ez a sorozat teljes legyen ahhoz természetesen jóféle bort kell csillogtatni a pohárba, nem efféle háromembereset, mert akkor még hamarabb jutunk a végére.

A régi időkben asszonyoknak és gyermekeknek szigoruan meg volt tiltva a szeszes italok élvezése. Az asszonynak csak anyaságuk után jutottak egy-egy ital borhoz, mig Romulus az ifjakat egyáltalán eltiltotta az ivástól.

Egy fejedelem, a nevét nem jegyzete fel az utókor, naponkint csupán egy pohár bort engedélyezett alattvalóinak.

Egyszer egy részeg embert vezettek eléje, aki azt erősitgette, hogy nem szegte meg a parancsot. — Hogy egy pohárral iszom, mondotta, más emberré változom, és ez a „másik" is megkövetli azután a maga poharát.

A legjózanabbak, akik a próféta parancsára kiirtották szőlőiket és csupán pálmabort isznak.

A törökök a champagnert szüresölik, mert ez nem bor és igy nem tiltja a korán.

A perzsák minden időben szerettek inni és közöttük is született Hafiz, aki a legszebb bordalokat irta. — Már XI Ptolemeus király 30 láb hosszu aranyból készült ivóserlegat hordozott magával utjain és a józanokra adót vetett. Ez a pénzügyi müvelet határozottan szerencsétlenek bizonyult, kevés józan találtatott országában, akit lehetett volna adóztatni.

A XVI században tivornyáztak legin az emberek. A lovagok, de még a szegény várurnők és kisasszonyok is nagyon örültek a kancsókat, A Lichtenstein-ének nikáiban olvasható, hogy a várkisasszony naponként négy itcze bor jutott.

A kolostorokban akkor értettek is, s értenek a torok megnedvesitéséhez.

Érdekesek az edények is, a melyek különböző népek az italokat élvezték, korsóta, a mikor még az ellegségeik kinyáiból ittak áldomást, nagyon átmodosult az ivő-edények. A régi germánok szarvakkal ittak, azután jöttek a vázák, kancsók és legek, de épen olyan gyengéd formában, miként az ma használatos. Egy veder sörnek a „csizma" sörnek a kiüritése nemcsak ivó torkát, hanem izmait is próbára tette.

Akadtak rajongó lelkek, a kik a gyöngyöző pezsgőt rozsaszinü női czipőkből is itták, a magyar legény meg felhajtja a bort azonmód az üvegből és az üres üveget odacsapja a falhoz.

Miként igyunk, mit és mikor, az inkább a természet dolga. Az ivásnál az is áll, hogy „a hány ház, annyi szokás" de jól mondja Brillat-Savarin az inyesség nagy mestere, hogy a ki megterheli a gyomrát, vagy le-issza magát, nem ért az evéshez, iváshoz.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 17.

— A király születésnapja. A magyar király holnap üli meg születe-tésének 69-ik évfordulóját. Kolozsvár közönsége, mint eddig, ugy most is a szokott módon ünnepli meg a király szülétésnapját. Ma este az egész város kivilágittatik. Holnap délelőtt 10 órakor a plebánia templomban ünnepélyes istentisztelet lesz, melyre a polgári és katonai hatóságokat külön is meghivta a plébánia hivatal.

— Mozgalom az Orbán Balázs szobor-ügyben. Székely-Keresztúron évekkel ezelőtt mozgalom indult az iránt, hogy Orbán Balázsnak emléket állitsanak.

A szobor-bizottság most igy alakult meg: Elnökök: Ugron Gábor, Gyárfás Endre. Ügyvivő elnök: Sándor János. Alelnökök: Dr. Grosz Frigyes, Jakabházy Sámuel. Jegyzők: Pap Mózes, Jakab Károly, Szalontai Albert és Nagy S. Elek. Pénztáros: Barabás Lajos. Ellenőr: Nagy Fr. Elek. A bizottságba beválasztatott helyből 50, vidékről pedig 25 tag.

A szervezkedő gyülésen a lelkesedés nagyfoku volt. Számosan jelentek meg helyből és vidékről társadalmi és politikai pártállásbeli külömbség nélkül. A szervezkedő gyülésen Jakabházy Sámuel elnököltt. A bizottság megalapitása után az elnöki székbe Sándor János gymn. igazgató foglalta el, kit oda a köztisztelet, közbecsülés, a benne öszpontosult közbizalom ültetett.

Kimondták, hogy a gyüjtést országosan fogják folytatni. A szobrot Keresztúron fogják felállitani.

— Vidéki Hirlapirók Országos Szövetsége vasárnap igazgatósági ülést tartott Szegeden Kulinyi Zsigmond szövetségi elnök elnöklete alatt. A napirend előtt az elnök tudatta, hogy a szövetség vagyona alig ötödfélszeresére gyed évi fennállás után 30 790 frt. Legfon-

---

kül tudtam. Ugy gondoltam, ez is rendőrféle, amaz is — tehát bátran mondhatja el egyik a másik beszédét.

Egy szóval, a közönség bemutatkozásommal teljesen meg volt elégedve. A közmegelégedésnek az intelligenczia és müpártoló közönség vezérfia, vagy mint kollégáim nevezték vezér csillaga, a főherczegi uradalom főkertésze, előadás után érthető módon kifejezést is adott. Meghivott vacsorára a nagyvendéglőbe, több kollégámmal egyetemben. Vacsorázás közben pedig hangosan kijelentette, hogy a mai borus drámában egyedül én képviseltem a derüs elemet. Persze a jámbor azt nem tudta, hogy a boruban nekem kellett volna lennem a legsötétebb boru-terjesztőnek.

Éjféltájban mikor már a jó kedv tetőpontra hágott és az én szeméim az álomtól és az egész napi utazás fáradalmaitól kezdtek lecsukódni, megkértem Miskolczi barátomat, hogy vezessen el a közös szállásunkra Leakartok feküdni. Miskolczi ezt a kéréseimet készségesen teljesitette és elvezetett, az udvari fészerben felállitott szinpadra. Szó nélkül követtem, azt gondolva, hogy valamelyes rekvizitumáért megy a szinpadra. — Miskolczi barátom, kiválasztott a kellékek közül egy bundát és egy szürt, azt leteritette a szinpadra és komoly ábrázattal igy szólt.

Nesze pajtás, itt van a lakásod, ez a bunda pedig az ágyad. Tisztelve a vendégjogot, a puhább ágyat neked engedem át s magam megelégszem a sokkal keményebb szürrel is. — Ez az én lakásom mától fogva a tied is. — Mit volt tenni? Diogenesnek ilyen nem volt. Lefeküdtem és pár percz mulva már aludtam. És azt álmodtam, hogy a — Nemzeti Szinházban játszom Othelőt, megmegujuló — nem kaczagás, oh nem, — hanem tapsviharok közepette.

(A „B. N."-ból).

Tövisek és narancsvirágok.

„Az anya büne" szerzőjétől.

Az „Ellenzék" részére forditotta: **AMICA.**

XIII.

(Folytatás.) (23)

— Reménylem, hogy ezek a legsötétebbek melyeket valaha látunk — volt a válasz.

Ha az lehetséges volt, még szerelmesebb volt mint akkor, midőn a Sz. Bynoi erdőben először találkoztak. Viola csudálatos bübájjal birt reá; a családjához tartozó nők mindig azt szenvelegték, ha nem voltak is tényleg azok, hogy gyengék és töredékenyek; az egészséget és erőt közönséges tulajdonságnak tartották. Viola ellenben az ő pompás testalkatában kitünő egészségnek örvendett; ő azt sem tudta meg, hogy ezek a szavak „bágyadtság" és „fáradtság" — reá alkalmazva mint jelentenek, következésképpen a sport élvezetekre olyan tehetsége volt, mi a férje előtt csudálatosnak látszott. Midőn a Swájczban voltak, a legmagasabb hegyeket olyan jól meg tudta mászni, mint ő maga, olyan messze tudott gyalogolni, sok fáradságot el tudott viselni — pedig távol állott attól, hogy férfias legyen. Nem volt szebb kép, mint ez a szép fiatal asszony — viruló egészséggel az arczán, szikrázó szemekkel, és piros ajkakkal. Ez a tökétetes egészség, rendithetlen vidámság és jó kedv birt olyan csudálatos vonzerővel Lord Ryversre.

Egy egész évet töltöttek el utazással; Összejárták Itáliát és Swájczot. Most az a szeszélye támadt Lord Ryversnek, hogy a Rajna vidékere menjenek — de nem oda, hol az angol turisták jártak — nem, ő egy szép félre eső helyet keres fel, hol a folyó és a hegyek a legszebbek. Nehány hónapot ott fog tölteni, és azon idő alatt az ő szép Violája egészen az övé lesz, és aztán intézkedik a jövőről.

Érezte, hogy nem félne az anyjától, ha az találkozna a feleségével, most, midőn egy évi utazás és tanulás azt tökéletesbitette. Ő büszke lesz a feleségére, midőn eljön azaz óra, hogy azt az ő anyja lássa. Igaz, hogy Viola nem hasonlitott azon nőkhöz, akik az anyja barátnéi és ösmerősei voltak, de jellemző szépsége, és bája, és egyedisége egészen a sajátja volt.

Lord Ryvers megtalálta a mit keresett, egy csinos kis Saltzberg nevü városban a Rajna partján; talán ez volt a legfestőibb hely, e szép folyó mellett. Ott állott, hol a folyó legszélesebb és hol a legmagasabb sziklák emelkednek az ég felé, a földnek és vizeknek, dombnak és völgynek, folyónak és a romnak minden szépsége meg volt ottan.

Ezen a helyen egy kis Saltz nevü folyó ömlött a Rajnába, szebb és festőibb kép nem volt a folyón, mint az, hol a két folyam egymással találkozott.

A Saltz-t, ott hol a folyó legkeskenyebb volt, egy egyszerü régi hid szelte át.

A hidnak mind a két végére nagy fák vetettek árnyékot, és a szürke követ, melyből épitve volt, moha boritotta. A város a hegyek és a folyó között állott.

Lord Ryvers egy a külvárosban levő Villát választott. A folyó felett kirugó sziklának egy részére volt az épitve. A ház homlokzatán levő ablakokból nem lehett a gyorsan folyó Rajnánál egyebet látni. E hely festői és kisérteties szépsége tetszett neki.

Egy reggel a hidon állottak, midőn a fiatal férj a feleségéhez fordulva azt mondá:

— Én nem kérek jobbat az életből, mint a milyen ez. Szeretnék veled mindig itt élni, a kék éggel a fejem felett, a viz zugásával a fülemben, és a te arczoddal a szemem előtt.

Viola a két fehér kezét a férje vállára tette és ugy nézett az arczába.

— Randal, egy olyan élet kielégitene? — kérdé.

— Igen édesem, teljesen kielégitene.

— Eugemet nem — mondá Viola határozottan. Én jobb szeretnék az emberek között élni.

— Ez sokkal szebb — erősité a férje álmodozó hangon.

— De a szépség nem a vége és czélja az életnek. Azt kezdem hinni, hogy te egy álmodozó vagy.

— Én megelégszem az lenni, mig téged birlak, kiről álmodozhatom — volt a válasz.

De a viz felett néző szép fiatal arczon nem volt válasz.

— Randal, neked sincsen ambiciód — mondá hirtelen.

— Pedig a miénket mindig nagyravágyó fajnak tartották — válaszolá az ifju éppen oly gyorsan; és a felesége gunyos nevetéssel nézett rá.

— A te fajod! — ismétlé. A müvészek faját érted?

A Lord Ryvers arcza kigyuladt és a szeme elborult, a mint válaszolá —

— Természetes. Mit érthettem volna egyebet?

És az a vidáman csengő nevetés ismét sértette, a mint Viola azt mondá —

— Ugy beszéltél, mint egy arisztokrata, mint ha egy olyan fajhoz tartoznál, mely egészen külön álló a többiektől.

— Mennyire gyülölöd az arisztokratákat! — mondá lord Ryvers mély sohajjal.

— Az már igaz — volt a válasz; és aztán a domb lábánál álló régi romra mutatott. Hallottad annak a régi kastélynak a legendáját? — kérdé könyedén. Ma reggel olvastam el.

— Nem hallottam; beszéld el. Édes, szeretem hallani, a hogy te beszélsz el egy történetet; az oly világos.

— Nem valami nagyszerü legenda, mondá Viola, de engem érdekelt. Egy nemet báró egy fiatal franczia leányt vett el feleségül, és az ég tudja, hogy hány asszonyzaddal ezelőtt, e kastélyba hozta haza. Egy idő mulva a házasságuk után felfedezte, hogy a fiatal asszonynak volt egy titka. Hogy mi volt az a titok, azt senki sem tudta; az asszony soha sem mondta meg; és a férje azzal fenyegette, hogy megöli, ha nem mondja meg. Randal, gondolod, hogy a feleségnek nincs joga egy titkot a férje előtt elhallgatni?

— Én azt gondolom, hogy nincsen, volt a válasz; de olyan habozó hangon beszélt, hogy Viola ismét rá nézett és nevetett.

— A férjnek van joga a felesége előtt titkolozni? kérdé.

És ez alkalommal Lord Ryvers azt válaszolta —

— Nincsen.

— Randal, mit gondolsz, hogy az a kegyetlen férj mit csinált? folytatá. Midőn ugy találta, hogy a felesége nem mondja meg neki a titkát, abból a régi bástyából a Rajnába dobta. És a legenda azt mondja hogy az asszony lelke minden éjjel megjelent a kastélyban, ugy, hogy senki sem merte ottan lakni, és azért pusztult el. Ennek a történetnek az a tanusága, hogy férj és feleség között ne legyen titok.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

...sabb két tárgya volt az ülésnek a nyug...intézet tervezetének megvitatása. A nyug...-kiszámitás táblázatát Reich Manó szege...ár terjesztette elő a tagok helyeslése közt. ...tervezetet kinyomatják, az összes tagok...nak megküldik s a jövő hóban tartandó rend...kívüli közgyülésen fogják érdemlegesen tár...gyalni. A nyugdij- és segélyalap tőkéjét vagy ...-és fél százalékos záloglevelekben fogják el...helyezni, vagy elfogadják azt a javaslatot, ...ely egy Szegeden épitendő bérház jövedel...mével kivánja a tőkék kedvezőbb gyümöl...csöztetését elérni. Erre nézve is részletes ja...vaslatot kapott az igazgatóság, mely beható ...megtárgyalásra tárgya volt. A javaslat felett ...egyelőre csak az őszi rendkivüli közgyülés fog ...tanácskozni.

— **Népünnepély.** A kolozsvári „Jó...tékony Nőegylet", melynek áldásos és jóté...kony működéséről nem szükséges bővebben ...szólni, népünnepélyt fog rendezni szeptem...ber elején a sétatéren, pénztára gyarapitása ...céljára. A népünnepély előkészületeinek rész...letéről később még szólni fogunk.

— **A csigák a kolozsvári Főté...ren.** Csigáknak adták ki vállalatba a főtér ren...deletét. Ezek ősi lassusággal, tedd el, ne vedd ...alapra mászkálnak egy pár munkással, egy ...kapával a főtér talaján. A kereskedők ...örülnek rémülve, mert a mig most a holt ...helyben kár nélkül bonthatják és igazithat...ják a járdákat, a szeptemberi forgalmasabb ...időben ezerekre menő károkat fognak szen...vedni az által, hogy akkor zárják el az üz...letet előtt a közlekedést.

— **Tervek.** Panaszt adott be hozzánk ...Katz Markosz nevü kolozsvári polgár, ...hogy ő már régen adott be a polgármester...hez olyan terveket, melyek megvalósitásuk ...esetén 3 millió forintot jövedelmeznének a vá...rosnak. A többek közt ajánlja, hogy létesitse...nek három biztositó intézetet, a városi nagy...malmot gőzmalommá átalakitását és villany...világitás létesitését vizerővel. Nem ismerjük ...a terveket, de a mennyiben minden közön...ségtől jövő panaszt fel szoktunk emli...teni, ezt is kötelességünknek tartottuk regis...trálni.

— **Csemege szőlő.** Erdélyben a ...legkitűnőbb faj szőlők teremnek, melyek cse...mege a legkitűnőbb anyagot szolgáltat...ják. Ám az erdélyi termelők élhetetlensége, ...munkátlansága, tudatlansága miatt ...nagy távol vidékekről küldik kolozsvári ke...reskedőknek a szőlőt. Nagyobb szőlőkkel ...bírkező uradalmak nyáron át vagyont sze...repének a csemege szőlőből, mert 30 ...fillért fizetik a kereskedők kilóját, holott 4 ...kg kell egy liter borhoz s azért is alig ...kapnak meg a 30 krt, tetemes szüretelési ...munka és fáradtság után. Egyes vidékeken ...egy időben ezrével készithetne a lakosság 5 ...kilós szőlő küldeményeknek kosarakat. Ilyen...kosarakba szépen belehetne rakni s száza...val a kereskedőknek utani inditani Ám a prak...tikus gazdálkodást a mi kényelmünk nem ...ismeri.

— **Hol nyugszik Zeyk és Daczó?** ...A orsz. tört. Ereklye Muzeum igazgatósá...hoz több irányu kérdezősködéseire Hegyesy ...Mártontól, a szabadságharcz történetbuvárá...tól az alábbi utbaigazitás érkezett:

Becses felhivására a következőkben van ...szerencsém válaszolni:

A Segesvárnál elesettek nagy része a ...Héjeregyháza felett ásott nagy sirba te...mettetett, az elesettek egy része azonban, ...a természetesen azok, kik itten körül estek ...el, a Héjasfalvára vezető országuttól mint...egy 5 lépésnyire ásott sirba temettetettek ...el. S miután Daczó Zsigmond a Lengyel ...József szemtanu állitása szerint, (Vasár...napi Ujság 1861. 43-ik lap) Héjasfalva ...mellett, a kereszturi utnak egyik egyenes ...szakaszát képező fordulója közelében esett ...el, annál fogva az a feltevés bir minden ...valószinüséggel, hogy ő is a héjasfalvai ...utnak melletti sirban alussza örök ál...mát, bár azt, hogy ki hol temettetett el ...a elhullott hősök közül, teljes pasitivitás...sal senki sem képes megállapitani, csak ...azt mint én tevém fentebb, a kétségtelen ...tényekből vont logikai következtetésekre ...támaszkodva valószinüséggel.

N.-Váradon, 1898. aug. 15.

Tisztelő hivök

Hegyesy Márton.

— **Az Unió kiállitásnak** mely ...most emlitettük, szept. második felétől lesz ...megnyitva, távol vidékekről sok a látogatója. — ...Elődeinek előtt br. Jósika Sámuelné, ő Fel...sége volt személye körüli miniszterének neje, ...gróf Széchen Miklósné és gr. Széchen Miklós ...grófnő is, az Ereklye-Muzeumot is. Tegnap ...Erdélyországból, Lembergből volt két láto...gató: Lubini József cs. kir. pénzügyi tiszt ...és Zajavszkovszky Gyula adóügyi gyakornok. ...Vasmegyéből Ujhelyi Lajos esperes plébá...nos, Czérer Lajos gazd. tanár Segesvárról, ...Turner Zelma és Zsófika Szegedről. Bornem...isza Tivadar báró földbirtokos Maros-Ilyé...ny, Zeyk Gábor földbirtokos Diódról, Farkas ...Béla osztrák-magyar bankhivatalnok Bécs, ...Fleisch Lajos orvos Budapest, Rudas Izsó, ...„Kel. Értesitő" szerkesztője Budapestről, ...Szabó Kiss László főszolgabiró Szilágy-Cseh, ...Szilvi Lenke Zilahról, Veress László föld...birtokos és Veress Jolán Nagy-Bányáról, ...Kovács Imre technikus Budapestről, Walton ...Robert tanár Szathmárról, Angeló Toricelli ...Siemből, br. Inczédy Samu Szolnok-Do...bokából, özv. gr. Rhédey Lajosné és gr. Wass ...Lajosné és mások.

Érdekes, hogy mig a vidékiek 2—3 izben is felkeresik a kiállitást s a Muzeumot, a kolozsvári látogatók alig 50%-át teszik ki a vidéki látogatóknak. Jobbára a vidékiek kiséretében s ezek kedvéért nézik meg ők is.

— **Hogy készül a kolozsvári vizvezeték vize?** A következő reczipe szerint: Végy nagymennyiségü agyagos, sárga szamos-vizet. E vizet külön csatornán vezesd át a monostori sörház szennyes csatornáin, hogy ezek leve a szamosvizbe belefolyhasson. Az igy elkészült folyadékot vezesd be a vizvezeték fő gyüjtő kutjába és megfelelő ló erejü gőzgéppel vonasd fel a kökert-utczai rezervoirba. E folyadéktól mindazok, a kik a gyomortifuszba nem pusztulnak bele, feltétlenül meg fognak hizni. E pompás reczipe szerint előállitott folyadéknak közgazdasági szempontból is nagy jelentősége van. A Károlina orsz. kórház, valamint az orvosok és gyógyszertárak forgalmát tetemesen növeli.

— **Nyilt kérdés** a kolozsvári állomáshoz. A kolozsvári vasuti állomás főnökhöz intézi lapunk utján egy főuri utazó azt a kérdést, mi az oka, hogy a podgyászt, az állomási személyzet, nem hajlandó Marienbadig felvenni? Ezzel sok alkalmatlanságot, kellemetlenséget szereznek az utasoknak.

— **Házasság.** Békésy Sándor kir. ipari főfelügyelő ma tartja esküvőjét Mazaly József pécsi nagybirtokos leányával Paulával a pécsi székesegyházban.

— **Az EKE fürdőiben.** Radna-Borbereken és Dombháton nagy elevenség uralkodik. Nincs nap, hogy a vendégek ne rendeznének kirándulásokat az — Ünőkőre, Korongyosra s a többi havasokra. A vendégek között vannak: Miller Aurél dokor és családja, kincstári alügyész (N.-Becskerek), Gáspár János dr. tanár (Temesvár) Schvábel Sarolta és családja (Zsolna), Serbán M. biró és családja (Szeged), K. Nagy Sándor törvényszéki biró és családja (Budapest), özv. Személy Kálmánné és fia (Nagy-Várad), özv. Bőgős Lajosné (Nagyvárad), Gyulai Miksáné és családja (Nagy-Ida), Éltető Béla és neje (Ujpest, Vagneé Frigyes őrnagy (Kassa), dr. Anderka Aurél orvos és neje (Budapest), Budin Mihály tanár (Zombor) Bittsánszky Ede miniszteri tanácsos és családja (Nagy-Bánya), gróf Bethlen Pál főispán és családja (Beszterce), özv. Storch Frigyesné és leánya (Beszterce), Vékony Ferencz főszolgabiró és neje (Deés), Péchi Mór és családja (Dellő-Árpáthi), Bodolla Gábor dr. törvsz. biró és családja (Deés), Hirschhorn József (Szász-Máthé), Fekete Mihály törvsz. biró és családja (Deés), Horváth Pál ellenőr (Kolozsvár), Piros Adolfné (Naszód), Richter Katalin (N.-Ilon), gr. Lázar István alispán (Kolozsvár), gróf Lázár Árpád kir. ügyész (Beszterce), Gerecze Kata (Deés), Görcs Sándorné (Lekencze), Schichmann Endre tanár, Pintér Pál tanár (Kolozsvár), Beregszászy Károlyné és László (Kolozsvár), Szakács Albert (M.-Vásárhely), br. Bornemissza Károly főispán (Deés), Hatfaludy József (Deés) stb. Az utolsó időben egy kis kellemetlenség érte a fürdőt, mert a vendéglős sulyos beteg lett. Az egyesület radnai ügyvivősége azonban azonnal intézkedett, hogy fennakadás ne történjék és nyomban átvette a vendéglőnek is a vezetését.

— **A pápa betegsége.** Rómából telegrafálják nékünk, hogy ott hire járt, hogy a pápa nagyon rosszul van. Ez a hir teljesen alaptalan. A pápa eléggé jól érzi magát és kiséretével sétát is tett a Vatikán kertjében. Az összes vatikáni követek rendeletet kapta kormányuktól, hogy a pápa egészségi állapotára való tekintettel ne távozzanak Rómából.

— **Emléket Orbán Balázsnak.** Az Orbán Balázs Székely-Kereszturon felállitandó szobra javára alulirotthoz a következő adakozások folytak be:

1., A székely-kereszturi áll. tanitó képző ifjusága által rendezett hangverseny és tánczvigalom jövedelme 29 frt. 31 kr. melyhez adott még Borbély Sámuel 1 frt. Borbáth Dani 1 frt. Antalfi Elek S.-Szentgyörgyről 50 kr. összesen 31 frt. 81 kr.

2., Parajdról, Vitális Elek gyüjtő ivén: Vitális Elek 1 frt. Dr. Kovács Gábor 1 frt. Pál Gyula 1 frt. 18 kr. Weber András 1 frt. Flepsz József 50 kr. Moldován Miklós 30 kr. Kuti Károly 30 kr. Mekkei Péter 50 kr. Daróczi Albert 40 kr. Csiszér Zsigmond 50 kr. Zaruly János 20 kr. ifj. László Domokos 1 frt. Paritz Kálmán Vilmos 25 kr. Láng Ádám 20 kr. Herepei V. Árpád 50 kr. Csanádi Attila 50 kr. Szűcs 50 kr. Ismeretlen 50 kr. Nagy János 30 kr. ifj. Reiter József 50 kr. Nischi József 30 kr. Mánya Gergely 50 kr. Sneider József, Zsigmond Albert, Zsigmond Sándor, Zsigmond Imre 20—20 kr. Czehe Imre 50 kr. Garasi K. 10 kr. özv. Wallis J.-né 15 kr. Kelemen Á., Folbert K.-né 10—10 kr. Kovács M. Damó D. Xántippé 20—20 kr. Venczál Nenesák 30 kr. Szálasi Ferencz, Szálasi Ferenczné, Lázár Antal 30—30 kr. Szálasi György 50 kr. Ősmagyar 02 kr. összesen 16 frt,

3., Székelyegyleti első takarékpénztár 60 frt.

4., A sz. kereszturi márcz. 15. rendező bizottság 6 frt.

5., Háromszéki takarékpénztár, Sepsi-Szentgyörgy 5 frt.

az első közlemény összege 118 frt. 81 kr.

Fogadják a nemes szivü adakozók hazafias áldozataikért a szobor bizottság köszönetét Barabás Lajos biz. pénztárnok.

— **Vértessy Sándor balesete.** A budapesti királyi itélőtábla elnökét, Vértessy Sándor belső titkos tanácsost sulyos baleset érte Rohitsch-Sauerbrunban. Esti séta alkalmával ugyanis oly szerencsétlenül járt, hogy kitörte a lábát. A táblai elnöknek doktor Sámán fürdőorvos, majd pedig a Grácz-ból meghivott Ebner egyetemi tanár nyujtottak segitséget. Vértessy állapota olyan sulyos, hogy csak hónapok mulva épülhet fel. Tegnap délután a gráczi mentők kocsiján Pörtschach állomásra hozták, innen pedig szalonkocsiban Budapestre utazott.

— **Fiatal urak** és iskolás fiuk uri házhoz teljes ellátásra fölvétetnek. Belközép-utcza 12 szám, értekezhetni a földszinti ékszer üzletben.

TANÜGY.

A szamosujvári m. kir. állami fő-gymnasium I.—VIII. osztályaiba, az 1998-99 tanévre szóló beiratások a f. évi szeptember hó három első napján eszközölhetők. Szamosujvárt, 1898. aug. 12. dr. Mártonfi Lajos igazgató.

*

A kolozsvári állami fa ipari szakiskola tanulóira nézve elhatározta a közoktatásügyi és kereskedelmügyi minisztérium, hogy a kik a szakiskola második megfelelő fa vagy fémipari évfolyamát jeles sikerrel végezték és korakadály nincsen, ugy a budapesti m. kir. iparmüvészeti iskola, mint a budapesti és kassai állami felső ipariskola első osztályába felvétessenek. A szakiskola czélja egyébként 4 év alatt a kor szinvonalán álló mivelt iparosokat képezni. Az első osztályba felvétetnek rendes tanulóknak 2 közép vagy polgári vagy 6 elemi osztályt végzett, 12 évet betöltött tanulók, sőt kivételképen az alsófoku tanonczi-skola 3-ik oszfályát jó sikerrel végzettek is, kik hajlammal és elég testi fejlettséggel birnak az iparos pályára. Az intézet e héten költözik át a nagy-malom utczai uj diszes épületbe, a hol nemcsak tágas és kényelmes tan és rajztermek vannak, hanem a befejezés alatt álló nagyszabásu és felszerelt intézeti mühelyekben teljes gyakorlati kiképzést is nyernek a tanulók. Mint értesülünk, az 1898—99 tanévre 3 fémipari és 4 faipari tanuló vétetik még fel. A beiratás szeptember 1—3 napján történik, s az előadások szeptember 5-én kezdődnek. Érdeklődőknek a legszivesebb felvilágositással szolgál az igazgatóság.

IRODALOM.

„Illusztrált lapok". Egy ujonnan megindult lapnak első példányát kaptuk ma kézhez, melyről bizvást állitjuk, hogy igen diszesen és izléssel van kiállitva. A lap három nyelven szerkesztetik. Magyar, franczia és német nyelven és az ismert irói gárdának csaknem mindenik tagjától fog közölni érdekesnél érdekesebb dolgokat, közölve egyszersmind az irónak életrajzát és arczképét is. A most megjelent első példány Herkules fürdő leirását közli, gyönyörü szép illusztrácziókkal és több egyebet. A lap szerkesztősége Budapesten, VIII. kerület, Kerepesi ut 53. szám alatt van, előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt. A lap főszerkesztője Laszky Albert, felelős szerkesztője Ilosvay Hugó.

Uj zenemü. Rózsavölgyi és társa cs. és kir. udvari zenemü kereskedő czég kiadásában megjelent, az országszerte elterjedt: „A bihari határszélen" . . . és „Fél az anyám a legénytől" . . . czimü 2 eredeti dal, melynek szerzője Lengyel Mariska az ismert zeneszerző. A füzet csinos kiállitásban jelent meg ára — 60 kr.

Mulatságok.

Csertörő-utcza 30. szám a. augusztus 20-án kettős zenekarral rendezendő nemzetközi világpostával egybekötött zártkörü tánczvigalom lesz, melyen séta hangverseny lesz confetti szórással és szavalat és monológ, melyet Schwartz Mór ad elő.

*

A Zágoni tanuló ifjuság a helyben felállitandó „Mikes szobor-alap" javára tiszt. Bodor János, tek. dr. Tóth Samu és tek. Beczásy József urak védnöksége alatt folyó évi augusztus hó 21-én az áll. népiskola udvarán, kedvezőtlen idő esetén az óvoda helyiségében hangversennyel egybekötött zártkörü tánczmulatságot tart, melynek müsora a következő: 1. Nyitány. Előadja a czigányzenekar. 2. Keresem az Istent, Ábrányi Emiltől. Szavalja Csutak István. 3. Népdalokat énekel Nagy Imre ref. énekvezér ur, czimbalmon kiséri Szőts Albert. 4. A gyáva, Rudnyánszky Gyulától, előadja Kiss Lajos. 5. Népdalegyveleg Káldi Gyulától. Éneklik: Nagy Imre ur, Kiss Lajos, Csutak Vilmos, Albu Gyula, Csutak Imre, Albu Béla, Csutak István és Szőts Albert ur. 6. Monológot ad elő Imreh Irén k. a. 7. Táncz a meddig jól esik.

Gyászrovat.

Tóth Károly, nagyszebeni állami iskolai tanitót, kinek elhunytáról már megemlékeztünk, tegnap délután nagy részvét mellett temették el, apósa Gyulai Lászlónak Széchenyitéri házától. A temetésen nagy és elökelő gyászoló közönség jelent meg, mely részvéttel kisérte el utolsó utján azt a derék férfiut, ki a haza és családja iránti kötelességek lelkiismeretes teljesitésében kereste élete feladatait. Tetemeit a kolozsvári köztemetőbe helyezték örök nyugalomra. Lelki üdveért ma délelőtt a minoriták templomában volt gyász isteni tisztelet. Béke porain!

Jótékonyság.

A maros-ujvári ev. ref. egyház által julius 17-én rendezett mulatság tiszta hasznául az Ellenzék 166. számában 380 frt 50 kr. volt kiirva; azután ugyan e czélra adakoztak: br. Kemény Simon 20 frt, gróf Teleki László 10 frt, Kovács Pál 1 frt 50 kr, Fejes Áron 1 frtot, összesen 32 frt 50 kr. Igy hát ama mulatság 413 frtot jövedelmezett az ujonnan épitendő templom javára. Fogadják a felülfizetők hálás köszönetünket. M.-Ujvár, 1898. aug. 12. Jancsó Lajos ev. ref. lelkész.

Szerkesztőségi üzenetek.

P. M. Székely Keresztur. Szivesen helyet adunk a szobor bizottság közleményeinek. Arra kérjük azonban, rövidre méltóztassanak szabni e közleményeket, mert igy jobb hatása leend az ügyre. Orbán Balázs puritán életét, nagy munkásságát ismeri az ország minden müvelt fia. Áldozni is készek. Azonban „Előre székelyek", bizottság és Keresztur! Nem csak szó özönnel, hanem áldozatkészséggel, tettel. Az ország követni fogja.

Egy vásárló. Névtelenül beküldött közleményt, a kolozsvári, főtéri mészárosok egyike ellen, nem adhatjuk közre.

GAZDASÁG.

Komló termés. Az erdélyi komló termés, mint lapunkat értesitik, igen kedvező. A komlót a termelők, ha nem ülnek fel a szenzáloknak jó árért fogják értékesithetni, mert a külföldi komló termő vidékeken az idén nagyon gyenge a termés. Steierország, Csehország és Bajorország vidékén mindenütt közepesen alul a termés. A komló termesztés jelentékeny közgazdasági tényező volna, ha az állam megfelelő gondot forditana reá. Ám de a magyar komlót kiszállitják Csehországba, mint nyers árut s ugyan abban a zsákban vissza küldik, mint „portékát" a hazai sörgyáraknak. Fizetik ide-oda a szállitás és vám költségeket. Ennek oka az, hogy a Csehországból a magyar sörgyárakban alkalmazott sörfőzők csak is csehországi czégektől vett komlóból hajlandók jó sört főzni. Teszik azért, hogy a csehországi komló kereskedők kéz alatt fizetik a magyarországi gyárakban dolgozó cseh serfőzőket. Jó volna a serfőzők részére tanfolyamot állitani, hogy ne szoruljunk külföldre. Ekkor fellendülne komló gazdaságunk.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" távirati, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

Egy világcsaló.

Budapest, aug. 17.

Inger Szolimán, a ki kormányokat szedett rá, magát Szomal királyának mondva, egy sereg müvelt európai embert toborzott össze, hogy azokkal expediciót szervezve, — meghóditson egy áfrikai országot.

Inger Szolimán az idén tavaszszal járt Budapesten, a mikor a lapok is sokat foglalkoztak exoticus személyével.

Inger tömérdek portékát vásárolt hitelbe és más pénzén hajót bérelve s elcsábitva egy csomó embert, kik között a magyar kormány képviselője is ott volt, elindult Afrika keleti partvidékére Szomalba. Rettenetes utazás után megérkezett az expediczió, mely azonban ki sem köthetett, **mivel kiderült, hogy Inger épen oly kevéssé szomali király mint nem volt azelőtt szudáni emir. Szomalban nem ismerték és mindenünnen elutasitották.**

A kiséretnek egy része, hallva ezeket, elhagyta, ő maga pedig francia területen várakozik egy sereg magyar és osztrák emberrel sorsának jobbrafordulására.

Inger Szolimán előbbi viselt dolgaiból, melyek kisültek, érdekes az, hogy hadnagy volt az osztrák-magyar hadseregben, a hol **tiszti rangjától megfosztották**

Ezután kalandos életet kezdett. (Szép férfi lévén, az asszonyok szerették.)

1897-ben egy vitorlás bárkán Zeilába, az angol Szomál főhelyére hajózott, hol azonban nem engedték meg neki, hogy kikössön.

Mindenéből kifogyva Djibouttiba érkezett s onnan Szomál belsejébe Harrasba utazott de az abesziniai Ras Makonnen elfogta és 1898 juliusában visszaküldötte Djibouttiba. Inger aztán onnan azt táviratozta a La Patrie czimü párisi és egy temesvári lapnak, hogy az abdallahi Szudán Khalifája emirré és az összes csapatok főparancsnokává nevezte ki.

A hamis hir be is járta a világ egész sajtóját.

1897 szeptemberben Inger Szolimán már Konstantinápolyban tartózkodott és a „Hotel Bristol"-ban mint Abdullah követe szállt meg.

Kihallgatást kért a szultántól, de hiába.

Megismerkedett Lachmann Frigyes ujságiróval, ki azóta vele van.

Konstantinápolyból üdvözlő táviratot küldött Ferencz József királynak és abban **Szudán emirjének és Szomál királyának nevezte ma gát.**

Azután egy tizenkét oldalas levelet irt a magyar kormánynak, melyben **fölajánlja a kereskedelmi összeköttetést Magyarország és Szomál között.**

Iratában elmondta, hogy országában nincs pénz, tehát pénzre van szüksége, mert egy sereg magyar és osztrák embert akar levinni Szomálba.

Tudatta egyszersmint azt is, hogy ha a magyar kormány óhajtja, **sejkjeivel meg fog jelenni Budapesten.**

A magyar kormány lépre ment s az idén márcziusban meghivta a fővárosba Inger Szolimánt, az egykori hadnagyot.

Inger el is jött tavasszal Budapestre s a Nagy János-utczában özv. Schmidtné villájában szállt meg, melyet kibérelt.

Megérkezése után **sokszor tárgyalt br. Dániel Ernő kereskedelmi miniszterrel s állitólag anyagi segitséget is kapott.**

Magánvállalkozók, többek közt a gazdag **Hoffaman czég 50,000 frankot adtak össze neki és 18,000 frankért hajót béreltek számára,** mely az expediciót Fiuméból Szomalba viszi.

Tőzsde.

(Reich Jenő és társa jelentése.)

Budapest, augusztus 17.

Gabnatőzsde.

Buza őszre	—	—	—	8 36
„ juniusra	—	—		—
Tengeri őszre	—	—		4·35
„ juliusra	—	—		4·95
Rozs őszre	—	—	—	6·62
Zab ősszre	—	—	—	5·35

Értéktőzsde.

Osztrák hitelrészvények	361·70
Magyar „	396 51
Államvasut „	362.00

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLOS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER.*)

A M. Polgár tegnapi számában megjelent „Affér a kávéházban" czimü közlemény teljesen valótlan tartalmu lévén, kötelességemnek tartom kávéházam eddigi jó hirnevének megőrzése végett, a valóságnak megfelelőleg nyilatkozni. — Kávéházamban eddig még soha sem fordult elő verekedés és most sem. Sz. András az én kávés legényem és nem mint ivó vendég szerepelt és nem a szellemek járó órájában, hanem hajnali 2 óra után valaki döngette a rolettát, mire kávés legényem kiment megnézni ki a döngető? Ott látott egy embert, kit távozásra szólitott fel, azonban ez őt megtámadván, nem dákóval, mint irva van, hanem egy pálczával tiszteltek meg egymást, a rendőrök az utczai lármára mindkettőt elvitték. Igy tehát kávéházamban mi sem történt, azt kell hinnem, hogy a czikk rosszakaratu kézből került, ki kávéházamat kisebbiteni akarja, épen szért felhivom nevezze meg magát, vagy jöjjön el kávéházamba és meg fogja látni, hogy minden affér nélkül távozik el kávéházamból, csak ne döngesse két óra után rolettámat!

Benjámin Mór,
a Wesselényi utczai Erdély kávéház tulajdosa.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetések.

Sz. 1023—1898. 608. 1—2.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bizott Kolozsvár sz. kir. város törvényhatóságánál az általános tisztujitáskor, alkalmas pályázók hiányában betöltetlenül maradt főerdészi és főkapitányi fogalmazói állásokra ezennel pályázatot hirdetek. Felhivom mindazokat a kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy a törvényszerü minősitést, eddigi alkalmazásukat és katonai szolgálati viszonyukat feltüntető okmányukat, felszerelt pályázati folyamodványukat hozzám **f. évi szeptember hó 25-ig** annyival is inkább adják be, mert a később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Az erdészi állás javadalma 800 frt fizetés és 120 frt lakbér, a főkapitányi fogalmazói állás javadalma 600 frt fizetés és 120 frt lakbér.

Kolozsvártt, 1898 Augusztus 16.

Gróf Béldy Ákos s. k.
főispán.

Sz. 306—1898. tkvi. 609. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A hidalmási kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtatónak Moldován Dánye forgácskuti lakós végrehajtást szenvedő elleni 89 frt 30 kr. tőkekövetelés és járul. iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási törvény értelmében a kolozsvári királyi törvényszék és a hidalmási kir. járásbiróság területén levő Forgácskut községben és határán fekvő és a Forgácskuti 29. sz. telekjkvben A I. 1—9, 14—26 és 28. rendszám alatti birtokból vghajtást szenvedőt illető egyhatodrész jutalékára az árverést 394 forintban, mint ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1898 évi Augusztus hó 31-dik napjának délelőtti 10 órájakor** Forgácskut községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megálapitott kikiáltási áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át bánatpénz gyanánt — vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbiróság mint tlkvi hatóság. Hidalmás, 1898 február 12-én.

Nadesán,
kir. aljbiró.

Bebizonyu't tény, hogy a vastag száraz hántott tüzifa ugy a konyhában, mint a fütésre legalkalmasabb, mert csakis fiatal és ép fa használtatik hántási czélokra s annak tüzelő anyaga több és értékesebb, mint akármelyik fanemnek.

Annak daczára, mint cserkéreg termelő, a hántott tüzifát sokkal olcsóbb árban adhatom, mint akármelyik fakereskedő, mert czélom csak termelt hántott tüzifám értékesitése nem pedig annak kereskedése, és e szerint

a mérai és vistai erdőben á talam termelt jóminőségü **vastag** száraz hántott tüzifából

teljes 4□ méter, házhoz szállitva 10 frtért

nálam Nagy-utcza 41. szám alatt megrendelhető.

Minták az indóház melletti most épült hidról raktáromban megtekinthető.

Nagyobb vételnél jelentékeny árengedmény!

Tisztelettel

Stotter Jakab,
mint Schmidl és Ungar bpesti cserkéregtermelő czég erdélyrészi képviselője.
Telefon szám 267.

541. 7—10.

AGRÁR

Takarékpénztár Részvéntyársaság
Maros-Vásárhelyt.
Befizetett alaptőke egy millió korona.

Üzletkörünkből kiemeljük a következőket:

I. **Jelzálogkölcsönök nyujtása** földbirtokra a legjutányosabb feltételek mellett és pedig:

a) **Törlesztéses kölcsönök** 30—50 évi időtartamra, 97—98 forint elszámolási árfolyam mellett, akár pedig készpénz (pari) kölcsönök minden levonás nélkül.

b) **Kamatozó kötvénykölcsönök** 15—20 évi időtartamra a tőkének fél, vagy egész évi utólagos törlesztése mellett.

Beterjesztendő a hiteles telekkönyvi kivonat és a katasteri birtokiv a földadó kitüntetése mellett.

II. **Mezőgazdasági és kereskedelmi váltók leszámitolása** igen mérsékelt kamat mellett.

III. **Takarékpénztári betétek** elfogadása könyvecskére vagy folyó számlára, — a melyek a betét napjától a kivét napjáig kamatoztatnak. A betét-kamat adót sajátunkból fedezzük. A betéteket rendszerint bármikor **felmondás nélkül** fizetjük vissza.

IV. **Előlegek** nyujtása tőzsdén jegyzett értékpapirokra.

V. **Letétek** megőrzés végett való elfogadása.

VI. **Tőzsdén jegyzett** értékpapirok, külföldi és érczpénzek vásárlása és eladása.

VII. **Bizományi** ügyletek végrehajtása.

Bárminő felvilágositásokat szivesen nyujt az

Agrár takarékpénztár részv. társ.
447. 10—12. **Maros-Vásárhelyt.**

MEGÉRKEZETT!!

Friss dinnye!! **Friss dinnye!!**

Két waggon kiváló minőségü debreczeni

DINNYE.

Feltünő olcsó árban kapható

Főtér 18. számu déli-gyümölcs és csemege kereskedésemben és dinnye raktáromon: **Beltorda-utcza** takarékpénztári palota, a „New-York“ kávéházzal szemben.

Egyszersmind vagyok bátor a n. é. közönség becses figyelmét naponként frissen érkező bel- és külföldi gyümölcs különlegességeimre felhivni.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

kiváló tisztelettel

598. 3—3 **Péterffy Mór,**
déligyümölcs- és csemege kereskedés
Főtér 18.

A kolozsvári közuti vasut részv. társ. mint a

Magyar általános hitelbank szén-osztályának

erdélyrészi vezérképviselősége

elfogad megrendeléseket ugy fuvarokban — 100 klgrtól kezdve — valamint kocsirakományokban szállitandó **Lupényi (urikány zsilivölgyi) legkitünőbb minőségü darabos-, salon-, koczka-, dió-, rostált és pormentes akna-, por- és kovácsoló-kőszénre,**

továbbá:

Felső-sziléziai legkitünőbb minőségü koczka- és dió- pirszénre. (koaksz.)

Állandó nagy raktár: **A közuti vasut forgalmi telepén.**

Bármily minőségü kőszén, — illetve pirszén anyagbani megrendelés — akár **fuvarokhan,** akár pedig **kocsi-rakományokban** kivántatnék a szállitása, azonnal és a legpontosabban foganatosittatik.

A befuvarozás kizárólag a közuti vasut saját szénszállitó szekerein eszközöltetik.

Erdélyi állomásokról beérkező megrendelések a legrövidebb idő alatt. — **közvetlen a lupényi kőszénbányák által** — teljesittetnek.

A közuti vasut anyagrektára elfogad továbbá megrendeléseket **4 köbméterenként és kocsirakományonként** saját raktárából azonnal hazafuvarozandó **I. rendü bükk tüzifára.**

Iroda: **Belmagyar-utcza 6. sz.** Távbeszélő állomás: **97.**

Raktár: **a közuti-vasut forgalmi telepén közraktárak mellett.**
Távbeszélő állomás: **155.**

Megrendelések elfogadtatnak: **Reményik L. és fiai** főtér, **Kiss Ernő** főtér, **Kónya Sándor** főtér, **Szele Márton** főtér, **Boskovics József** belközép-utczai, **Papp Ernő** belhid-utczai, **Weinberger és Thaler** belmagyar-utczai üzletében Kolozsvárt. 967. 67—0.

Könyvelő és levelező,

gyors, jó, megbizható munkát kerestetik!

Lehetőleg idősebb egyén, kik ilyen minőségben alkalmazva voltak.

Ajánlataikat feltételeikkel **Gál János** czégh. **Sz.-Udvarhelyre** küldjék be. 606. 1—1.

THE PREMIER CYCLE Co LTD

(Hillman, Herbert & Cooper.)

Gyártelepek

COVENTRY Angolország. **EGER** Csehország. **DOOS** Németország.

60,000 kerékpár készül évente!

Legerősebb kerékpár Helical-csőből!

Egyedüli raktár:

Tauffer Ferencz Utóda

301. **Kolozsvárt.** 17—22

Gyári üzemünk emelkedése folytán, hogy annak pontosan megfelelhessünk helyben **Wesselényi Miklós-utcza 19. sz. a.** fennállott üzletünket bevontuk és a nevezett helyen teljesen beszüntettük.

Vevőink kényelmét szem előtt tartva azonban gyártelepünkön raktáron tartunk ezentul is mindennemü technicai és gépfelszerelési czikkeket u. m. asbest ruggyanta lapok, tömlők, gyürük, zsinorok, Hungaria Frictionless valamint a faszijj korongoknak erdélyrészi kizárólagos főraktárát jövőre is megtartjuk, továbbá kazán csövek, gázcsövek, vizmentes ponyvák, szóval mindennemü gazdasági gépek és gazdasághoz szükségeltető gépfelszerelési czikkekben a követelményeknek teljesen kielégitő raktárt rendeztünk be.

Ennélfogva kérjük jövőre becses rendelményüket gyártelepünkhöz czimezve feladni, előre is biztositva a szolid és pontos kiszolgálásról.

Egyidejűleg becses figyelmökbe ajánljuk gépgyárunkat és vasöntődénket, hol 5 gramtól 5000000 grammig elvállalunk öntvényeket a legszakszerübb kivitelt biztositva.

Szives pártfogásokat kérve maradunk kiváló tisztelettel

Solymosy és Kósch gépgyár czég tulajdonos
Solymosy Olivér.

553. 7—0.

A „KEGYELET“

temetkezési intézet Kolozsvárt, belközép-utcza 10. szám

(a kath. Minorita társház alatt),

mely a fővárosi első rendü temetkezési intézetek mintájára diszes és kizárólagosan hazai felszereléssel rendeztetett be, elvállal: **temetéseket,** a legegyszerübbtől a legdiszesebbig, **hullaszállitásokat,** helyben és vidékre saját hulla-szállitó kocsijain, vasuton a bel és külföldre a miniszteri rendeletek szigoru betartása mellett. Felügyel, hogy az elhunyttal kegyeletteljesen bánjanak el!

Sirkoszoruk és szalagokból nagy készletet tart.

607 1—5 **ÁRAI MÉRSÉKELTEK.**

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.